

Minimální preventivní program

Základní škola a Mateřská škola Klecany, Klecany 375

Školní rok 2024/25

1. Stanovení zodpovědných pracovníků

Ředitel školy: Mgr. Věra Vejražková

Výchovný poradce: Mgr. Kamila Divišová

Metodik prevence: Mgr. Lucie Jeřábková

Na Minimálním preventivním programu se podílejí všichni pracovníci.

2. Vymezení základních pojmů

Prevence (z lat. praevenire, předcházet) znamená soustavu opatření, která mají předcházet nějakému nežádoucímu jevu, například nemocem, drogovým závislostem, zločinům, nehodám, neúspěchu ve škole, sociálním konfliktům, násilí a podobně.

Primární prevence u žáků – základním principem strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže ve školství je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti. Cílem primární prevence je zabránit výskytu rizikového chování, nebo co nejvíce omezit škody působené jeho výskytem mezi žáky.

Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání

a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků.

Sekundární prevence – směřuje k podchycení a nápravě již prvních známek výskytu negativních jevů včetně zneužívání návykových látek. V realizaci sekundární prevence slouží školám poradenská zařízení.

V prevenci RCH (rizikového chování) je důležité posilovat osobnost dítěte, pomáhat utvářet postoje, vedoucí k odpovědnosti za zdraví své i ostatních, osvojení zdravého životního stylu a preference pozitivních životních hodnot. Je třeba trénovat dovednost odmítat vše škodlivé, nabízet pozitivní alternativy činnosti a chování.

Optimální cestou je systematické, koordinované, nenásilné působení všech pedagogů a výchovných pracovníků, jednoznačnost jejich postojů a jejich osobní příklad. Závažnou roli hraje včasná pozornost rizikovým skupinám dětí, kvalifikované rozpoznání rizikových jedinců, vytváření zdravého vztahu mezi učitelem a žákem, vztahu důvěry a porozumění.

3. Minimální preventivní program, jeho cíle

Minimální preventivní program je součástí celoročního plánu školy. Cílem minimálního preventivního programu je informovat žáky, pedagogy, rodiče i ostatní veřejnost o problematice sociálně patologických jevů, preventivně působit na žáky, zkvalitňovat klima a prostředí školy, zapojit učitele do tohoto programu, spolupracovat s rodiči a veřejností, využívat nových metod, nabídnout žákům účast na různých zájmových i mimoškolních aktivitách a vést je k tomu, aby si dokázali vytvořit kvalitní hodnotový žebříček.

Cílem působení v oblasti prevence RCH by mělo být:

- Dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života
- Dítě s posílenou duševní odolností vůči stresu a náročným situacím
- Dítě schopné dělat samostatná rozhodnutí (správná)
- Dítě schopné řešit problémy, případně vyhledat pomoc
- Dítě s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- Dítě podílející se na tvorbě zdravého životního prostředí

4. Pedagogové:

Na realizaci minimálního preventivního programu spolupracují všichni pedagogové školy v rámci výuky i dalších školních i mimoškolních aktivit. Třídní učitelé průběžně zjišťují informace o RCH. Většina z nich vidí největší problém v přetrvávajícím nevhodném chování žáků – agresivní chování, vyhrožování spolužákům, nerespektování příkazů, používání mobilních telefonů při výuce, vulgární vyjadřování žáků mezi sebou, u některých špatná komunikace mezi žáky navzájem i mezi žáky a personálem školy. U některých žáků je též problematické trávení volného času – kouření, pití alkoholu, nepodnětná zábava na počítači – hry, Facebook, plýtvání volným časem atd.

5. Spolupráce s rodiči:

Pravidelné informace o prospěchu a chování žáků jsou rodičům podávány na rodičovských schůzkách a případných schůzkách s výchovným poradcem školy.

Aktuální informace o činnosti školy mohou rodiče získávat také pomocí www stránek školy a aplikace Bakaláři. Spolupráce s rodiči je prohlubována i pomocí akcí, pořádaných pro rodiče a veřejnost – dny otevřených dveří, společné adaptační kurzy prvňáčků s rodiči, divadelní vystoupení aj. Spolupráce s rodiči žáků při řešení výchovných aj. problémů je vedena formou individuálních pohovorů a konzultací. O plánovaných represivních opatřeních jsou rodiče vždy dopředu informováni (telefonicky, popř. písemně). Včasná informovanost rodičů je uplatňována i při výrazných změnách prospěchu žáků.

Akutní výskyty sociálně patologických jevů řeší škola s rodiči okamžitě, doplňuje je zápisem z jednání a vždy nabídne rodičům vhodné řešení. Rodiče využívají i navrhované návštěvy poradenských zařízení – Pedagogicko-psychologická poradna.

Diskusemi s rodiči v rámci třídních schůzek a při jednáních ve výchovných komisích jsme zjistili, že rodiče vidí problémy zhruba ve stejných oblastech jako pedagogové.

6. Úkoly pro školní rok 2024/25

Zapojit se do systému prevence RCH. Monitorovat rizikové chování žáků, individuálně přistupovat k problémovým žákům, spolupracovat s rodiči, důsledně postihovat šikanu, kyberšikanu, vandalismus, brutalitu, výhružky a ostatní sociálně patologické jevy, působit na žáky ve smyslu boje proti rasismu, netoleranci, agresivitě, xenofobii i kyberšikaně prostřednictvím vzdělávacího obsahu jednotlivých předmětů, sledovat docházku žáků, aktivně napomáhat při realizaci MPP.

Sociometrie proběhne opět napříč školou od 1. do 9. ročníku. V prvních dvou ročnících bude využit jednodušší dotazník. Od třetího ročníku bude sociometrie probíhat v modulu proskoly.cz. Klima školní třídy je sociálním, skupinovým jevem, který je vytvářen svými tvůrci a současně na ně zpětně působí. Představuje trvalejší sociální a emocionální naladění žáků ve třídě, které tvoří a prožívají žáci a učitelé v interakci (Lašek, 2001). Dotazníkové šetření bude podkladem pro práci nejen třídního učitele se třídou, monitorování sociálního klimatu ve třídě může přispět ke zlepšování vztahů mezi žáky navzájem i ve vztahu ke škole.

Vzhledem k tomu, že dotazníkové šetření je anonymní a není možné z kombinace odpovědí v dotazníku určit totožnost respondentů, není nutný souhlas zákonných zástupců s účastí nezletilých žáků v dotazníkovém šetření.

Minimální preventivní program je nedílnou součástí tematických plánů jednotlivých předmětů a týká se následujících klíčových oblastí. V předmětu náš svět: formování základního vztahu k životu, základní vědomí odpovědnosti za vlastní život. V přírodopisu a chemii: biologie člověka, fyziologie, účinky drog a alkoholu, otravných látek a léčiv, zásady správné výživy a její složky, výchova ke zdraví. V oblasti společenskovední: socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, rodina a společnost, náš domov, právní odpovědnost, zdravý vývoj a reprodukce, komunikativní dovednosti, právní aspekty drog a nepovoleného držení zbraní, práva dítěte, význam volby, nebezpečí reklamy, kriminalita, šikana, rasismus, xenofobie, zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu, kyberšikana, netolismus.

Dílní aktivity:

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice RCH.
- Účast na vzdělávacích akcích, spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje RCH jednotlivých žáků.
- Poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků.
- Plánované besedy a preventivní programy pro žáky: preventivní programy společností MP Edu, ACET, Policie ČR – v průběhu celého školního roku napříč ročníky. Rozsah a obsah programu je dle aktuální potřeby jednotlivých tříd a na základě možnosti financování jednotlivých preventivních programů.
- Žáci 6. ročníků se zúčastní adaptačních kurzů.
- Školy v přírodě jednotlivých tříd na konci školního roku
- Lyžařský kurz pro žáky 1. – 9. tříd – leden 2025
- Průběžně sledovat stav sociálně patologických jevů (role třídního učitele).
- Pokračovat v práci výchovné komise.
- Doplnovat dle potřeby školní knihovnu
- Zapojením dětí ve školní družině a v kroužcích vést děti ke smysluplnému a zajímavému využití volného času (kroužky florbalu, anglického a španělského jazyka, akrobacie, flétna, volejbal).
- Spolupráci s rodiči prohlubovat i pomocí akcí pořádaných pro rodiče a veřejnost

Kontaktní adresy:

Pedagogicko-psychologická poradna
Sportovní, 846/22 Praha 10-Vršovice
Telefon: 281 867 331

Telefonická pomoc dětem – linka bezpečí – tel. 116 111,
<http://www.linkabezpeci.cz/>

Drop In, o.p.s.
MUDr. Jiří Presl, tel: 602 317 174
<http://www.dropin.cz/>

Pomoc psychologické a sociální asistence při práci s internetem
<http://www.pomoconline.cz/>

ACET ČR o.s.
Čs. armády 492
537 01 Chrudim

Mgr. František Krampota, telefon: +420 733 121 953
Josef Nadrchal, josef.nadrchal @Maranatha.cz , telefon: 775034610

SANANIM o. s.
Ovčí Hájek 2549/64A, 158 00 Praha 13
Tel: 284 822 872

<http://www.sananim.cz/>

